Dosarul nr. 3-2512/2023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

09 octombrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință publică cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu participarea terțului Mocanu Ion privind anularea actului administrativ și impunerea la acțiune,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul - *****, la data de 06 septembrie 2023 s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu participarea terțului Mocanu Ion privind anularea actului administrativ și impunerea la acțiune.

În argumentarea acțiunii, a menționat reclamantul că, la data de 30.03.2023, în adresa Comisiei pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova a depus plîngerea cu privire la acţiunile pretins ilegale ale avocatului Mocanu Ion deţinătorul licenţei nr.3401 din 24.06.2019.

În susţinerea plîngerii a invocat că, la data de 28.10.2020 a încheiat un contract de asistenţă juridică cu avocatul Mocanu Ion, într-o cauză civilă privind desfacerea căsătoriei, achitându-i un onorariu de 1000 lei.

Menționează reclamantul că avocatul nu şi-a onorat cu diligenţă obligaţiunile, tergiversând executarea obligaţiunilor contractuale.

Indică despre faptul că, avocatul Mocanu Ion a înaintat din numele reclamantului acţiune în instanţa de judecată privind desfacerea căsătoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Cimişlia din 18.11.2020, cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Mocanu Ion din numele reclamantului privind

desfacerea căsătoriei a fost restituită pe motivul că, poate fi înaintată cerere privind desfacerea căsătoriei prin intermediul ASP Starea Civilă.

Relatează reclamantul despre faptul că, după emiterea încheierii Judecătoriei Cimişlia din 18.11.2020 pînă pe data de 11 mai 2022 avocatul Mocanu Ion nu a întreprins nici o acţiune pentru a-şi onora obligaţiunile contractuale.

Invocă reclamantul că, de la data 20.07.2021 avocatul menționat l-a blocat în telefon, fiind în situația de a-l telefona de pe telefoanele altor persoane.

La data de 10 ianuarie 2022, reclamantul indică că, a vorbit cu avocatul Mocanu Ion pe aplicaţia mobilă Whats App, unde ultimul i-a comunicat că îi va transmite certificatul de divorţ.

Reclamantul menționează că, a sunat la cancelaria Judecătoriei Cimişlia, unde i s-a comunicat că acţiunea de divorţ din numele său nu a fost înaintată. La 11 ianuarie 2022 i-a comunicat acest fapt avocatului Mocanu Ion şi a cerut să-i întoarcă banii.

Indică reclamantul că, la data de 3 februarie 2022 la mesajul său către avocatul Mocanu Ion, ultimul i-a răspuns că „face să fie bine dnul Simion”. În acest timp, relatează reclamantul, i s-a înrăutăţit starea de sănătate.

Ulterior, la data de 18 aprilie 2022, reclamantul indică că, avocatul Mocanu Ion a intervenit cu un mesaj precum că, pentru joi are programare să ia certificatul de divorţ al reclamantului.

Susține reclamantul că, a apelat la cancelaria Judecătoriei Cimişlia, unde i s-a comunicat că, nu este nici un dosar pe numele său privind desfacerea căsătoriei.

Astfel, reclamantul a informat avocatul Mocanu Ion că va depune plângere în privința acestuia la Uniunea Avocaţilor.

Relatează că, la 11 mai 2022 s-a prezentat personal la preşedintele Uniunii Avocaţilor Popescu Dorin şi i-a comunicat situaţia, la care ultimul l-ar fi telefonat pe avocatul Mocanu Ion şi i-a cerut explicaţii. După aceasta, indică reclamantul, avocatul Mocanu Ion a început să-şi îndeplinească obligaţiile contractuale.

Reclamantul indică că, după emiterea încheierii Judecătoriei Cimişlia din 18.11.2020 şi pînă la data de 11 mai 2022 nu a fost înaintată nici o acţiune de divorţ din numele său, ceea ce confirmă furnizarea de către avocatul Mocanu Ion a informaţiei eronate şi nerespectării de către ultimul a obligaţiilor sale contractuale pe perioada 18.11.2020 - 11 mai 2022.

Comunică reclamantul despre menționarea în plângerea depusă, a faptului că avocatul Mocanu Ion, la care a apelat în scopul acordării asistenţei juridice, nu i-a eliberat o copie a contractului de asistenţă juridică. Nu ştia că este nevoie de un contract, iar avocatul nici nu i-a comunicat acest fapt.

Pentru a reprezenta şi a apăra interesele sale, reclamantul indică că i-a achitat avocatului suma de 3000 lei, însă acesta, nu a realizat nici o acţiune ce ţine de competenţele sale. Avocatul Mocanu Ion prin mesaje îl informa eronat precum că, totul este în regulă. L-a contactat în repetate rânduri pe avocatul Mocanu Ion pentru a cere informaţii cu privire la dosar sau restituirea sumei transmise, însă fără succes.

Indică reclamantul despre faptul că, i-a fost transferat pe cardul bancar suma de 1700 lei, apoi suma de 1300 lei.

Menționează reclamantul că, o parte din bani a fost returnată de avocat, ceea ce atestă faptul că acesta într-adevăr a primit de la reclamant o anumită sumă de bani fără să-i elibereze o copie a contractului de asistenţă juridică.

La 17 iulie 2023, Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova a adoptat decizia nr. ***** cu privire la lipsa încălcărilor în acţiunile avocatului Mocanu Ion.

Decizia enunțată, i-a fost adusă la cunoştinţă reclamantuljui, prin semnătură la data de 11.08.2023.

Potrivit art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Cu trimitere la art. 207 alin. (l) Cod administrativ, indică reclamantul că, instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiaşi articol stabileşte că acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispoziţiile legale citate enunţă temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanţa de contencios administrativ : I. prezenţa unui act administrativ individual defavorabil (dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; II. competenţa jurisdicţională materială şi teritorială a instanţei de judecată pentru examinarea acţiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerinţelor de formă şi conţinut a acţiunii în contencios administrativ IV. respectarea procedurii prealabile; V. respectarea termenului de înaintare a acţiunii; VI. prezenţa unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile — actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile — actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Decizia Comisiei pentru Etică şi Disciplină a Uniunii Avocaţilor din 17 iulie 2023, emisă la plângerea lui ***** din 30 martie 2023 în privinţa avocatului Mocanu Ion, în sensul art.10 şi 11 Cod administrativ este act administrativ individual defavorabil reclamantului, ţinând cont că prin acesta sunt afectate drepturile şi interesele legitime ale reclamantului.

Reclamantul menționează că, Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova a examinat superficial plîngerea sa, precum și a mai menţionat în partea dispozitivă a Deciziei nr. ***** din 17 iulie 2023, în pct.2 faptul că „Se respinge sesizarea Judecătorului Judecătoriei Chişinău Stella Bleşceaga referitor la pretinsele abateri a avocatului vizat, ea fiind neîntemeiată” , ceea ce constată că partea motivată a Deciziei contestate nu coincide şi vine în contradicţie cu partea dispozitivă a aceleiaşi Decizii, constatîndu-se un viciu deosebit de grav. Or, plîngerea a fost înaintată de reclamantul ***** şi nu de judecătorul Judecătoriei Chişinău Stella Bleşceaga.

Potrivit art. 141 alin. (1) Cod Administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conţine un viciu deosebit de grav şi acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanţelor care se iau în considerare.

Alin.(2) lit.f) al aceluiaşi articol prevede că, un act administrativ individual este, de asemenea, nul în alte cazuri prevăzute de lege.

În opinia reclamantului Decizia nr. ***** din *****Comisiei pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova este nulă.

Reclamantul solicită anularea Deciziei nr. ***** din *****Comisiei pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova ca fiind nulă și dispunerea examinării de către Comisia pentru Etică şi Disciplină a Uniunii Avocaţilor a plângerii înaintate de *****.

Reclamantul *****, în cadrul examinării cauzei s-a prezentat, a susținut acțiunea depusă și a solicitat admiterea integrală a cerințelor înaintate.

Pârâtul Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova, nu a recunoscut acțiunea reclamantului și a solicitat respingerea acesteia, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, a remarcat că, la data de 17.07.2023 Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, în temeiul art. art. 1-5, 42, 44, 54 a Legii RM „Cu privire la avocatură" examinând plângerea nr. C833/2023 din 30.03.2023 (1795/2022 din 14.06.2022), depusă de cet. *****, a constatat lipsa abaterilor disciplinare în acţiunile avocatului Mocanu Ion, titular al licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 3401, eliberată la 24.06.2019 şi a respins plângerea menţionată ca nefondată.

Pentru a se expune asupra deciziei adoptate, Comisia pentru Etică și Disciplină a reţinut că:

„Petiţionarul în plîngerea declarată a invocat, precum că, la data de 28.10.2020 a încheiat un contract de asistenţă juridică cu avocatul Mocanu Ion, într-o cauză civilă privind desfacerea căsătoriei, achitîndu-i un onorariu de 5000 lei, însă avocatul nu şi-a onorat cu diligenţă obligaţiunile tergiversând executarea obligaţiunilor contractuale.

Petiţionarul solicită atragerea la răspundere disciplinară a avocatului Mocanu Ion pentru abaterile disciplinare enumerate supra.

În referinţa sa, avocatul vizat Mocanu Ion infirmă faptele relatate de petiţionar şi a menţionat că, într-adevăr în timpul menţionat a încheiat un contract de asistenţă juridică cu petiţionarul, pe o cauză privind desfacerea căsătoriei, însă a încasat nu 5 mii lei, cum afirmă petiţionarul ci 1000 lei. La 18.11.2020 prin încheierea judecătoriei Cimişlia cererea depusă a fost scoasă de pe rol, în mod eronat. Ulterior a mai depus o cerere care a fost admisă şi încasate şi cheltuielile de judecată.

Mai menţionează avocatul, că bonul de plată prezentat de petiţionar este de la alt contract încheiat cu petiţionarul la 05.04.2021, care ulterior a fost reziliat, datorită neînţelegerilor cu petiţionarul, fapte confirmate şi de petiţionar fiind audiat la şedinţa comisiei din 03.07.2023. Solicită respingerea petiţiei."

În urma examinării faptelor descrise, Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților a constatat că avocatul a depus cererea în timp util, cererea a fost admisă integral cu încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv suma achitată pentru asistenţa juridică, iar în tergiversarea examinării cauzei nu se constată vina avocatului.

S-a mai indicat că, avocatul vizat a acţionat în deplină conformitate cu normele expuse, în interesele clientului său şi nu a admis careva încălcări a normelor expuse, a acţionat în deplină coroborare cu normele avocaţiale, bunul simţ şi în concordanţă absolută cu interesele justiţiabilului, ori din probatoriul prezentat, nu pot fi stabilite componentele constitutive a căror va abateri disciplinare.

A menţionat pârâtul şi faptul, că prin Decizia nr. 1/18/2023 din 02.10.2023 de constatare şi rectificare a erorii Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților a constatat o eroare tehnică admisă în Decizia nr.***** din 17.07.2023 şi a decis: „Textul „sesizarea judecătorului judecătoriei ***** sediul Buiucani Bleşceaga Stella, din pct.2 al deciziei 2/13/23 asupra plângerii C833/2023 din 30.03.2023 (1795/2022 din 14.06.2022), depusă de cet. ***** în privinţa acţiunilor avocatului Mocanu Ion, titular al licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat nr.3401, eliberată la 24.06.2019 se substituie cu textul - „plângerea cet. *****”, astfel fiind înlăturată eroarea tehnică admisă.

A invocat partea pârâtă că, de către reclamant au fost invocate aceleași temeiuri care au stat la baza plâgerii declarate, care a fost examinată de către Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților şi respinsă ca neîntemeiată.

A solicitat pârâtul respingerea cererii de chemare în judecată a reclamantului ***** către Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova privind anularea Deciziei Comisiei pentru etică şi disciplină din 17.07.2023, ca vădit neîntemeiată.

Reprezentantul pârâtului Uniunea Avocaților din Republica Moldova, fiind înștiințat legal despre data, locul și ora examinării cauzei nu s-a prezentat, solicitând prin cererea depusă la 28 mai 2024, examinarea cauzei în lipsa sa, din care considerente, instanţa a apreciat ca fiind posibilă examinarea pricinii în lipsa acestuia.

Persoana terță Mocanu Ion, fiind înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat şi nici nu a comunicat instanţei motivul neprezentării, nu a solicitat examinarea pricinii în lipsa sa, din care considerente, instanţa a apreciat ca fiind posibilă examinarea pricinii în lipsa acestuia.

Instanța menționează că, plicul cu avizul de recepție au fost restituite instanței.

Conform art. 102 alin. (1) – (3) Cod Administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată refuză primirea înscrisului de notificat fără să aibă acest drept, atunci, în condițiile în care încercarea de notificare are loc în locuința acesteia, în spațiile ei de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul se lasă la locul încercării de notificare. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat. Dacă încercarea de notificare se efectuează în alte locuri decît cele indicate la alin. (1), atunci înscrisul de notificat se expediază înapoi autorității publice care a dispus notificarea. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului care se expediază înapoi. Înscrisul se consideră notificat odată cu refuzarea primirii.

Astfel, prin prisma art. 102 alin. (1) – (3) Cod Administrativ, actele remise în adresa terțului se consideră notificate odată cu refuzarea primirii.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, analizând argumentele reclamantului ***** și pârâtului Uniunea Avocaților din Republica Moldova, probele administrate în ansamblul și interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea reclamantului ***** către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu participarea terțului Mocanu Ion privind anularea actului administrativ și impunerea la acțiune, este întemeiată și pasibilă de admis, din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77)31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul

administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Conform art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit prevederilor art. 18 al Codului administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ al RM, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În acord cu prevederile art.206 Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În corespundere cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Potrivit art.209 Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest

termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

În sensul enunțat, se constată că, adresarea în instanța de contencios administrativ a fost precedată de adresarea reclamantului, la 30.03.2023, cu o plângere către Comisia de etică și disciplină a Uniunii avocaților împotriva avocatului Mocanu Ion privind acțiunile pretins ilegale ale avocatului – neexecutarea obligațiunilor contractuale.

Prin răspunsul Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii avocaților nr. C833/2023 din 26 iulie 2023, reclamantul a fost informat că, în cadrul ședinței Comisiei pentru etică și disciplină din 17.07.2023, a fost adoptată decizia în privința acțiunilor avocatului Mocanu Ion (f.d.36).

Acest răspuns, reclamantul l-a primit la data de 11 august 2023, conform explicațiilor reclamantului, care nu au fost infirmate de către pârât.

Potrivit art. 42 alin. (6) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă. Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

Astfel, în interiorul termenului de 30 de zile, prevăzut de art.209 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, reclamantul și-a realizat dreptul său la acțiune, depunând acțiunea în contencios administrativ la data de 06.09.2023.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată, constată că reclamantul și-a realizat dreptul său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, nefiind necesară parcurgerea procedurii prealabile, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate/de nerespectare a procedurii prealabile, nu există; circumstanțe, care impun soluționarea fondului cauzei.

A se menționa faptul că, controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justițiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii

contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească.

Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control.

Scopul primordial al instituției contenciosului administrativ presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Or, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Cu referire la competența instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Astfel, acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Potrivit art.17 Cod administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În corespundere cu art.39 Cod administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Instanța menționează că la art.17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art.189 și art.207 alin.(1) lit.e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze, în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ – Decizia nr.***** din *****a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Din actele cauzei, cât și explicațiile date de participanții la proces, s-a constatat faptul că, la data de 30.03.2023, reclamantul a depus în adresa Comisiei pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova plîngere cu privire la acţiunile pretins ilegale ale avocatului Mocanu Ion deţinătorul licenţei nr.3401 din 24.06.2019.

În susţinerea plîngerii a invocat că, la data de 28.10.2020 a încheiat un contract de asistenţă juridică cu avocatul Mocanu Ion, într-o cauză civilă privind desfacerea căsătoriei, achitându-i un onorariu de 1000 lei. Ulterior, reclamantul a indicat că i-a mai achitat avocatului suma de 3000 lei, însă acesta, nu a realizat nici o acţiune ce ţine de competenţele sale.

Drept urmare a examinării plângerii depuse de reclamant, a fost emisă Decizia nr.***** din *****a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, corectată prin Decizia nr. 1/18/2023 din 02.10.2023, prin care s-a constatat lipsa abaterilor disciplinare în acţiunile avocatului Mocanu Ion, titular al licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 3401, eliberată la 24.06.2019 şi s-a respins plângerea menţionată ca nefondată.

Astfel, manifestând dezacordul cu soluția autorității publice la plângerea depusă, reclamantul a formulat prezenta acțiune în instanța de judecată.

Analizând legalitatea actelor și acțiunilor contestate, instanța de judecată va reține următoarele.

La baza statului de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, stă principiul legalității.

Instanța notează că, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare, care stabilesc condiții privind adoptarea sau emiterea lor.

Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele autorităților publice, exigența este ca acestea să acționeze în strictă conformitate cu actele legislative, în limita atribuțiilor care le-au fost conferite și cu respectarea procedurii reglementate de lege.

Astfel, instanța de judecată reține că, la examinarea cererii în anulare, legalitatea unui act administrativ urmează a fi examinată prin prisma triplului test al legalității, care verifică dacă actul contestat a fost emis cu respectarea

competenței, a procedurii prevăzute de lege și dacă este legal în fond.

Instanța reține și faptul că potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, profesia de avocat este exercitată de persoane calificate şi abilitate, conform legii, să pledeze şi să acţioneze în numele clienţilor lor, să practice dreptul, să apară în faţa unei instanţe judecătoreşti sau să consulte şi să reprezinte în materie juridică clienţii lor.

Conform art.9 al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, asistenţa juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale şi procedurale şi să rezulte dintr-o conduită profesională şi corectă.

În corespundere cu art.44 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, Comisia pentru etică şi disciplină: a) examinează plîngerile privind acţiunile avocaţilor şi avocaţilor stagiari; b) analizează cazurile de încălcare de către avocaţi şi avocaţii stagiari a disciplinei şi a normelor de etică profesională; c) intentează proceduri disciplinare în privinţa avocaţilor şi avocaţilor stagiari; d) adoptă decizii corespunzătoare în procedura disciplinară; e) aprobă modelul declaraţiei sub jurămînt şi al chestionarului de evaluare a bunei reputaţii.

Conform art. 56 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, încălcarea prevederilor prezentei legi, ale altor acte normative ce reglementează activitatea de avocat, precum și încălcarea gravă a normelor Codului deontologic al avocatului constituie temei pentru tragerea la răspundere disciplinară a avocatului. Sesizările referitoare la acţiunile avocaţilor, precum şi informaţia cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuţiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică şi disciplină. În cazul existenţei unor temeiuri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului.

Instanța reține și faptul că, potrivit art. 56 alin. (5) - (6) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, examinarea de către Comisia pentru etică şi disciplină a materialelor ce ţin de abaterile disciplinare constituie o procedură disciplinară. Comisia pentru etică şi disciplină adoptă una din următoarele decizii: a) privind aplicarea sancţiunii disciplinare; b) privind efectuarea unui control suplimentar; c) privind lipsa încălcărilor în acţiunile avocatului; d) privind încetarea procedurii, în cazurile stabilite de prezenta lege.

Conform pct.(2.1), (2.2) din preambulul Codului Deontologic al Avocaților din Republica Moldova, Codul dentologic al avocatului stabilește regulile de

conduită a avocatului. Normele dentologice se interpretează în baza principiilor generale ale profesiei de avocat. Nerespectarea acestor norme constituie temei pentru intentarea unei proceduri disciplinare.

Potrivit capitolului I pct.(2), subpct.(2) al Codului Deontologic al Avocaților din Republica Moldova, responsabilitatea avocatului include comportamentul acestuia în exercitarea profesiei de avocat și în afara ei. Comportamentul avocatului în afara exercitării profesiei poate conduce la sancțiuni doar în cazuri excepționale.

În corespundere cu art. 47 alin. (3) - (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016, Comisia pentru etică și disciplină își ține ședințele ori de câte ori este necesar, dar se întrunește cel puțin o dată în lună. Comisia pentru etică și disciplină examinează abaterile disciplinare săvârșite de avocații înscriși în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat. Fapta săvârșită de avocat, prin care se încalcă dispozițiile Legii, ale Statutului profesiei, Codului deontologic, hotărârile obligatorii ale organelor profesiei de natură să prejudicieze onoarea ori prestigiul profesiei sau al corpului de avocați, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit Legii. Constituie abatere disciplinară gravă încălcarea dispozițiilor din Lege și din Statut care prevăd expres o astfel de calificare.

Potrivit art. 47 alin. (15) din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016, ședința Comisiei pentru etică și disciplină nu este publică, iar lucrările ședinței se consemnează într-un proces-verbal.

În corespundere cu art. 48 alin. (1) și (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016, Comisia pentru etică și disciplină va decide, după caz, aplicarea sancțiunii disciplinare, efectuarea unui control suplimentar sau lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului. Decizia prin care se soluționează cauza dedusă soluționării se adoptă cu majoritate de voturi.

După cum cert rezultă din actele cauzei și materialele procedurii administrative prezentate, autoritatea publică pârâtă - Uniunea Avocaților, a fost sesizată cu plângerea reclamantului *****, concretizată suplimentar prin cererea din 21 aprilie 2023 (f.d. 2-3, 9-11 dosar administrativ).

În rezultatul desfășurării procedurii administrative a fost emisă decizia nr. nr. ***** din *****a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, potrivit căreia a fost constatată lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului vizat, Mocanu Ion (f.d. 28-30 dosar administrativ).

Din sensul normelor de drept expuse supra, rezultă expres obligația legală de soluționare a plângerii în ședința Comisiei pentru etică și disciplină, corespunzător

adoptarea deciziei cu majoritatea voturilor membrilor comisiei.

La caz, din textul deciziei nr. ***** din *****nu rezultă întrunirea exigențelor legale menționate.

Instanța de judecată reține faptul că, atât la referința depusă, cât și la actele dosarului administrativ nu a fost anexat procesul verbal al ședinței Comisiei pentru etică și disciplină, care să ateste că o ședință a comisiei a avut loc, data la care a fost întrunită comisia și componența acesteia, care să asigure cvorumul și majoritatea.

Având în vedere cele menționate, se conchide faptul că decizia nr. ***** din *****a fost adoptată și semnată unipersonal de președintele comisiei, fără a fi supusă examinării în modul corespunzător plângerea reclamantului, fiind încălcate normele de procedură și competență.

Potrivit art. 2 alin.(1) Capitolul I al Codului deontologic al avocaţilor (Adoptat de Congresul Avocaţilor din 20 decembrie 2002, cu modificările şi completările adoptate la 23 martie 2007 de Congresul Avocaţilor, cu modificările și completările adoptate la 01iulie 2016 de Congresul Avocaților) relaţiile dintre avocat şi client sînt bazate pe onestitate, probitate, echitate, corectitudine, sinceritate şi confidenţialitate.

În corespundere cu art. 2 alin.(1) Capitolul II al Codului deontologic, avocatul acționeaza doar atunci cînd este împuternicit de clientul său în baza contractului de asistență juridică, ori în cazul când este numit din oficiu la cererea organului de urmărire penală sau instanței de judecată, sau acordă la solicitare asistență juridica gratuita garantată de stat. Alin. (6) al aceluiași articol statuează că, relațiile cu clientul trebuie să fie oficiale, bazate pe respect reciproc.

Din sensul art. 1 alin.(1) Capitolul IV al Codului deontologic, rezultă expres că, avocatul trebuie sa-și informeze clientul privitor la onorariu, iar valoarea însumata a onorariilor trebuie să fie echitabilă și justificată. În cazurile patrimoniale onorariul poate fi stabilit în cotă procentuală.

După cum rezultă din plângerea depusă de reclamantul *****, se face referire la încasarea plăților, fără prestarea serviciilor de asistență juridică, precum și restituirea parțială și cu întârziere a sumelor de bani achitate.

În sensul celor invocate, de către partea reclamantă au fost anexate extrase din conversații cu avocatul, din care rezultă discuții de durată, în timp, între părți, dar și faptul că o parte din bani au fost transferați de către avocatul Mocanu Ion, în beneficiul reclamantului.

Conform art. 85 alin. (3) Cod Administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

Potrivit art. 87 alin. (1) Cod Administrativ, autoritatea publică se conduce de

probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate: a) să solicite informații de tot felul; b) să audieze participanți, martori și experți/specialiști sau să solicite declarații scrise din partea acestora; c) să solicite acte și dosare; d) prin sesizarea directă a lucrurilor, să își creeze propria impresie despre un caz sau despre situația de la fața locului (cercetarea probei la fața locului).

Instanța de judecată menționează faptul că, autoritatea publică, examinând plângerea depusă, contrar normelor de drept expuse supra, autoritatea publică, nu a dat nici o apreciere circumstanțelor descrise în plângere, nu s-a expus în esență asupra petiției în fond, limitându-se la expuneri cu caracter general, fără însă o motivare la argumentele petiționarului și situația relatată de către acesta.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, care prevede categoriile actelor administrative individuale. Actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile –actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile –actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Conform art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

La rândul său, art. 118 alin. (1) Cod administrativ, care statuează că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Urmează a se menționa și art.119 din Codul administrativ, conform căruia,

conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale. La cererea unui participant, actul administrativ individual emis verbal este confirmat în scris în termen de o săptămână. Cererea se depune în decursul unei luni de la comunicarea actului administrativ. Autoritatea publică poate elibera o confirmare scrisă și din oficiu.

Fiind analizat conținutul deciziei contestate de reclamant, instanța reține faptul că, nu a fost motivată soluția autorității publice, nefiind indicat cu referire la situația concretă a reclamantului și argumentele acestuia, motivele pentru care petiția acestuia a fost respinsă.

Drept urmare, instanța reține faptul că, în lipsa motivării corespunzătoare, nu poate fi stabilit dacă soluția autorității publice este proporțională și dacă actul administrativ a fost emis cu atingerea scopului declarat a fi legal.

Or, instanța de judecată nu se poate substitui autorității publice și nu poate înlocui raționamentul autorității în luarea deciziei de respingere a petiției.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, este legitim ca orice hotărâre judecătorească sau quasi-judecătorească să fie motivată. Motivarea hotărârii judecătorești este direct legată de dreptul la un proces echitabil, chiar dacă articolul 6 din Convenție nu o prevede în mod expres: această obligație permite, de fapt, garantarea dreptului la apărare și aprecierea gradului de proporționalitate impus drepturilor reclamantei și imperativelor de ordine publică.

Prin prisma normelor de drept expuse supra, instanța de judecată conchide că motivarea respingerii plângerii, presupune obligația de a face cunoscute elementele de fapt, care permit înțelegerea și aprecierea legalității sale, iar această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat, prin indicarea în decizia Conmisiei a motivelor pentru care s-a ajuns la concluzia constatării lipsei abaterii disciplinare, or, în lipsa motivării, posibilitatea atacării actului administrativ, în justiție devine iluzorie, în condițiile în care instanța de judecată nu poate presupune asupra motivelor care au determinat autoritatea să ia această decizie.

Drept urmare, în speța dedusă judecății, motivarea reprezintă o condiție de legalitate a actului administrativ.

Art. 16 din Codul administrativ legiferează că, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

În conformitate cu art.225 din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Apreciind acțiunile părții pârâte, prin prisma art. 225 alin. (2) Cod administrativ, instanța de judecată conchie că pârâtul, la emiterea actului contestat nu a respectat limitele legale ale dreptului său discreționar, nu a luat în considerație toate faptele relevante și nu și-a exercitat dreptul său discreționar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit art.224 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din considerentele expuse supra, instanța conchide asupra necesității admiterii acțiunii depuse de *****, cu anularea deciziei nr.***** din *****a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și dispunerea examinării repetate de către Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a petiției din 30.03.2023 înaintată de *****.

În conformitate cu, art. 224 alin.1) lit. b) Cod administrativ, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu participarea terțului Mocanu Ion privind anularea actului administrativ și impunerea la acțiune, se admite.

Se anulează Decizia nr.***** din *****a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, ca fiind ilegală.

Se dispune examinarea repetată de către Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a petiției din 30.03.2023 înaintată de *****.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu